

คู่มือการตรวจสอบ

คุณภาพชาอู่หลง
ของมูลนิธิโครงการหลวง

คำนำ

คู่มือหลักเกณฑ์การทดสอบคุณภาพชาอู่หลง มูลนิธิโครงการหลวง ได้รวบรวมแนวทางการควบคุมคุณภาพ และสร้างมาตรฐานชาให้แก่ชาอู่หลงของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งการทดสอบคุณภาพชาได้รับความร่วมมือ จากผู้เชี่ยวชาญในการทดสอบ และควบคุมคุณภาพใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์โดยกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพชาในแต่ละคุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะทางกายภาพ เช่น ขนาดเม็ดยา สี ลักษณะกานชา ตำหนิและสิ่งปลอมปน คุณลักษณะทางประสาทสัมผัส เช่น สี กลิ่น รสชาติ ความสมบูรณ์ของชา คุณลักษณะทางเคมี เช่น ปริมาณความชื้นของชาอู่หลงแปรรูป สารสำคัญในชา และคุณลักษณะ ทางจุลินทรีย์ที่สามารถมีได้ โดยไม่เกินมาตรฐานกำหนด การกำหนดมาตรฐานคุณภาพชาอู่หลงดังกล่าวเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ (Premium) เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า สร้างความไว้วางใจแก่ผู้บริโภค และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อาหารฟังก์ชัน (functional food) หรืออาหารที่มีสารประกอบในอาหาร ที่มีสารประกอบพิเศษกว่าสารอาหารทั่วไปที่จำเป็นต่อร่างกาย และยังสามารถยกระดับผลิตภัณฑ์แปรรูปของมูลนิธิโครงการหลวง ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชาประเภทอื่น ๆ ได้

ดังนั้น หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่เกิดจากการศึกษา ทดลอง และวิเคราะห์ผล จากคณะผู้จัดทำ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ชาแปรรูปของมหาวิทยาลัยฯ และมูลนิธิโครงการหลวง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นคู่มือควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ และรับรองมาตรฐานชาอู่หลงของมูลนิธิโครงการหลวงต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	หน้า
วัตถุประสงค์	1
เป้าหมาย	1
ขอบข่าย	1
นิยาม	2
คุณลักษณะที่ต้องการ	2
การชักตัวอย่าง และการเตรียมตัวอย่าง	5
เกณฑ์การตัดสิน	7
การตรวจสอบ	12
ขั้นตอนการวิเคราะห์	17
เอกสารอ้างอิง	19
ภาคผนวก	20

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบ ทั้งคุณลักษณะทางกายภาพ ทางประสาทสัมผัส ทางเคมี และทางจุลินทรีย์ ของชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน

1.2 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การทดสอบคุณภาพทางผลิตภัณฑ์แปรรูป ชาใบของคุณลักษณะทั้งทางกายภาพ ทางประสาทสัมผัส ทางเคมี และทางจุลินทรีย์ของชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน

2. เป้าหมาย

2.1 เป็นแนวทางการทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบ สำหรับเจ้าหน้าที่ควบคุมและประกันคุณภาพชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน

2.2 ได้หลักเกณฑ์การทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบ สำหรับเจ้าหน้าที่ควบคุมและประกันคุณภาพชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน

2.3 ได้หลักเกณฑ์การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบ สำหรับเจ้าหน้าที่ควบคุมและประกันคุณภาพชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน

3. ขอบข่าย

3.1 เกณฑ์กำหนดลักษณะผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบทั้งทางกายภาพ ทางประสาทสัมผัส ทางเคมีและทางจุลินทรีย์ที่กำหนด คุณลักษณะที่ต้องการ การชั่งตัวอย่าง เกณฑ์การตัดสินใจ การตรวจสอบ และการวิเคราะห์ชาใบ

3.2 เกณฑ์กำหนดผลิตภัณฑ์แปรรูปชาใบนี้ ครอบคลุมเฉพาะชาจีน ที่ปลูกในพื้นที่ส่งเสริมของมูลนิธิโครงการหลวง โดยผ่านกรรมวิธีกึ่งหมัก (Semi Fermented Chinese Tea) ของชาอู่หลง เบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อนเท่านั้น ไม่รวมชาพวง (Black tea) ชาพวงสำเร็จรูป (Instant tea) และชาใบที่มีลักษณะเป็นพวง

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

4. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในเกณฑ์กำหนดผลิตภัณฑ์แปรรูปชาจีนนี้ มีดังต่อไปนี้

4.1 ชาใบ (ชาจีน) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากส่วนที่เป็นใบอ่อน 2-3 ใบ ยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ (Bud) และก้านที่ยังอ่อนอยู่ของต้นชาที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Camellia Sinensis* Linn. ดังภาพที่ 1 นำมาพิ้งให้อ่อนตัว อบหรือคั่วพอหมาด บดคลึงให้ม้วนตัวเข้าสู่กระบวนการแปรรูปชาอู่หลง แล้วทำให้แห้งโดยการอบอีกครั้งจะเป็นผลิตภัณฑ์ชาอู่หลง [1] ดังภาพที่ 2

4.2 ก้าน หมายถึง ส่วนที่ต่อจากใบอ่อนใบที่สอง หรือใบที่สามของต้นชาหนึ่งยอด มีลักษณะแข็งติดกับเมือดชา ไม่รวมก้านใบที่ยังอ่อนอยู่

ภาพที่ 1 ใบชา

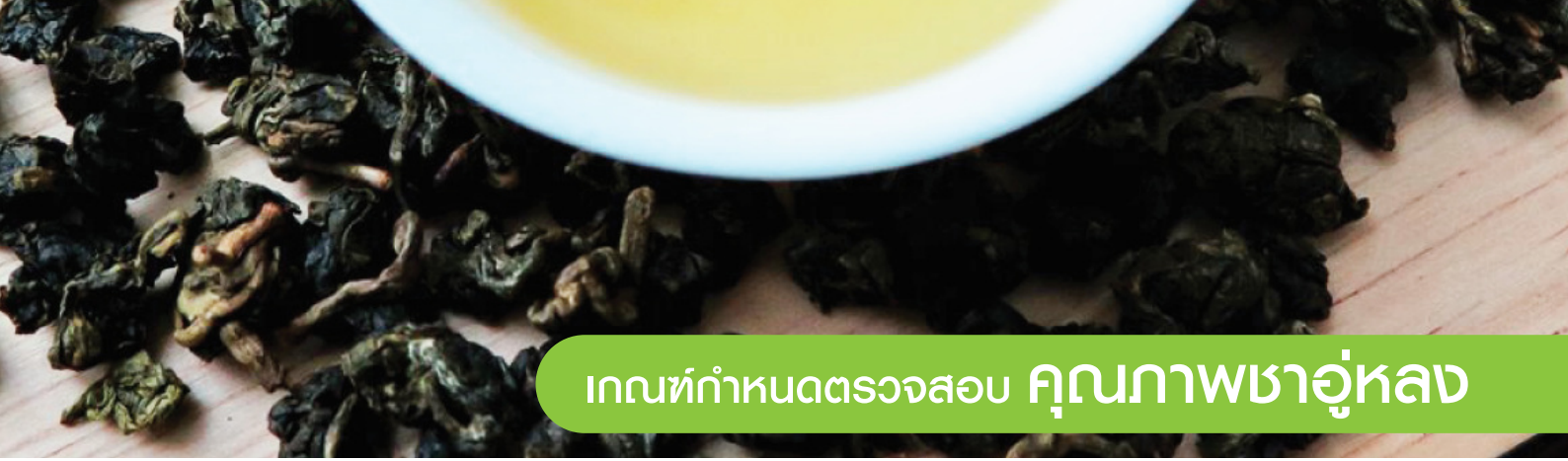
ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์ชาอู่หลง

5. คุณลักษณะที่ต้องการ

5.1 คุณลักษณะทางกายภาพ

1) ลักษณะทั่วไปเมือดชาที่ต้องการ

ลักษณะทั่วไปเมือดชาที่ดี เมือดชาส่วนใหญ่จะต้องมีลักษณะม้วนกลม ใบสีเขียวเข้มมันวาวสม่ำเสมอ หรือเป็นเมือดชาที่ไม่มีก้านหรือมีก้านติดยาวไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร ขนาดเมือดชากิ่งใหญ่และเล็ก เมื่อกำเมือดชาจะรู้สึกมีน้ำหนัก และไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น เมือดชาเป็นแท่งเป็นเกลียวมีก้านปนอยู่ เมือดชาเป็นสีเหลือง สีเขียวอ่อน สีน้ำตาล หรือสีอย่างอื่น มีสิ่งแปลกปลอม เช่น เศษไม้ ชิ้นพลาสติก ก้อนกรวด ดิน ทราย ดังภาพที่ 3

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

ชาอู่หลงที่ยังไม่แยกคุณภาพทางกายภาพ

ชาใบเมื่อดใหญ่

ชาใบเมื่อดเล็ก

ก้านใบ

ชาใบไหม้/ตำหนิ/สีไม่สวย

เมื่อดชาสีเหลือง/ชาใบแก่

ภาพที่ 3 การแยกคุณภาพของเมื่อดชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

2) ลักษณะทั่วไปกาคชา

ลักษณะของกาคชาอู่หลงที่ได้มาตรฐาน เมื่อผ่านการชงแล้วคสีใบชาออกมาจะต้องประกอบด้วยยอดอ่อน 1 ยอด ใบอ่อน 2-3 ใบ ขนาดใบใกล้เคียงกันมีสีเขียวอมเหลือง ใบสมบูรณ์ เมื่อสัมผัสด้วยมือจะต้องนุ่ม และก้านชากัดจากใบที่สามจะต้องยาวไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร ในปริมาณไม่เกินร้อยละ 10 ดังภาพที่ 4 ส่วนกาคชาอู่หลงที่ไม่ได้มาตรฐานจะมีใบแก่เกิน ร้อยละ 50 มีใบชำปะปน มีแมลงเจาะ มีจุดสีดำหรือสีน้ำตาลบนใบเกินร้อยละ 70 เมื่อสัมผัสด้วยมือใบแข็งและกระด้างมือ ดังภาพที่ 5

1 ยอด 2-3 ใบอ่อน ก้านสั้น

ภาพที่ 4

ลักษณะกาคใบชาอู่หลงที่ได้มาตรฐาน

ภาพที่ 5

ลักษณะกาคใบชาอู่หลงที่ไม่ได้มาตรฐาน

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

5.2 คุณลักษณะทางประสาทสัมผัส

ลักษณะทั่วไปชาใบและกากชา ใบชาจะต้องแห้ง สะอาด ปราศจากสิ่งแปลกปลอมใดๆ มีกลิ่นและรสชาติเฉพาะของชาอู่หลง ใช้วิธีการทดสอบคุณภาพชาด้วยวิธีทดสอบชิม (Cupping Test) ที่ใช้การรับรู้ทางประสาทสัมผัสของแต่ละคนในการทดสอบถึงคุณภาพหลายปัจจัย โดยการดูดดม ชิม สัมผัสตัวอย่าง เช่น ลักษณะของกากชา สีของน้ำชา กลิ่น รสชาติต่าง ๆ ที่ได้จากการชิม

1) **ลักษณะของกากชา** กากชาที่ดีและได้มาตรฐานเมื่อผ่านการชง แล้วคลี่ใบชาออกมาจะต้องประกอบด้วยยอดอ่อน 1 ยอด ใบอ่อน 2-3 ใบ ขนาดใบใกล้เคียงกันมีสีเขียวอมเหลืองใบสมบูรณ์ เมื่อสัมผัสด้วยมือจะต้องนุ่ม และก้านชาตัดจากใบที่สามจะต้องยาวไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร ในปริมาณไม่เกินร้อยละ 10 ใบไม่มีแมลงเจาะ ส่วนกากชาอู่หลงที่ไม่ได้มาตรฐานจะมีใบแก่เกินร้อยละ 50 มีใบชำปะปนมีแมลงเจาะ มีจุดสีดำหรือสีน้ำตาลบนใบเกิน ร้อยละ 70 เป็นต้น

2) **สีของน้ำชา** สำหรับชาอู่หลงสีของน้ำชาที่ดีจะต้องเป็นสีเขียวอมเหลือง หรือเหลืองอำพัน ซึ่งสีของน้ำชามีความสำคัญรองจากกลิ่น และรสชาติของน้ำชาอู่หลงเนื่องจากสีน้ำชามองเห็นได้อย่างชัดเจนสามารถสร้างความประทับใจ ครั้งแรกที่มองเห็น และไปสู่การยอมรับของผู้บริโภค

3) **กลิ่นน้ำชา และกากชา** สำหรับชาอู่หลงกลิ่นน้ำชา และกากชาที่ดีจะต้องมีกลิ่นเฉพาะ (Characteristic flavor) ของชาอู่หลงเบอร์ 12 หอมเหมือนน้านมวัว ส่วนชาอู่หลงก้านอ่อน หอมเหมือนดอกกล้วยไม้หรือเหมือนน้ำผึ้ง ต้องไม่มีกลิ่นสารเคมี กลิ่นไหม้ หรือกลิ่นเหม็นเขียวปน

4) **รสชาติน้ำชา** น้ำชาอู่หลงที่ดีทั้งชาอู่หลง เบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน ต้องมีรสหวานนุ่มคอ ไม่ฝาด และไม่ขม

5.3 คุณลักษณะทางเคมี

1) **ปริมาณความชื้น (Moisture content)** มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 8 ของน้ำหนัก

2) **ปริมาณสารโพลีฟีนอลรวม (Total Polyphenol)** ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 เศษส่วนโดยมวล เมื่ออบแห้ง [2]

5.4 คุณลักษณะทางจุลินทรีย์

1) **จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด (Total Viable Plate Count)** ต้องน้อยกว่า 1×10^4 โคโลนิต่อตัวอย่าง 1 กรัม

2) **ยีสต์และรา (Yeast and Molds)** ต้องไม่พบในตัวอย่าง 1 กรัม

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

6. การชั่งตัวอย่าง และการเตรียมตัวอย่าง

6.1 ความหมายของคำที่ใช้ [3] มีดังต่อไปนี้

1) รุ่น หมายถึง ชาที่ผลิตโดยมีลักษณะอย่างเดียวกัน พื้นที่ศูนย์ผลิตเดียวกัน บรรจุในภาชนะบรรจุชนิดและขนาดเดียวกัน ที่ผลิตหรือส่งมอบให้กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชา มูลนิธิโครงการหลวง

2) ขนาดรุ่น จำนวนหน่วยภาชนะบรรจุของชาใบ 1 รุ่น

3) ขนาดตัวอย่าง หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ชั่งออกมาจากรุ่นของชาใบเพื่อนำมาตรวจสอบ

6.2 การชั่งตัวอย่างและเกณฑ์การตัดสินใจ ให้เป็นไปตามแผน การชั่งตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้หรืออาจใช้แผนการชั่งตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากัน มาตรฐานทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้

1) การชั่งตัวอย่าง [3]

ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 10 กิโลกรัมต่อถุง ให้ชั่งตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นในรุ่นเดียวกันตามแผนการชั่งตัวอย่างในตารางที่ 1 โดยเริ่มจากแต่ละรุ่นชาที่แต่ละศูนย์ฯ ส่งมา แล้วทำการชั่งตัวอย่างใส่ภาชนะที่ปิดมิดชิดตามวิธีการเตรียมตัวอย่างเพื่อนำมาตรวจสอบคุณลักษณะต่อไป

ลำดับที่	ขนาดรุ่นที่ศูนย์ฯ ส่งมา (กิโลกรัม)	หน่วยตัวอย่างที่ชั่งมา (หน่วยบรรจุ)
1	10-50	2
2	60-100	4
3	110-150	6
4	160-200	8
5	210-250	10
6	260-300	12
7	310-350	14
8	360-400	16

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

ภาพที่ 7 การเก็บตัวอย่างชาอู่หลงในคลังเพื่อนำมาทดสอบ และวิเคราะห์คุณลักษณะต่างๆ

2) วิธีการเตรียมตัวอย่าง ตักตัวอย่างในปริมาณเท่าๆ กัน จากแต่ละภาชนะบรรจุที่ได้จากการชั่งตัวอย่าง นำมารวมกันให้มีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 2 กิโลกรัม ถ้าน้ำหนักไม่ถึง 2 กิโลกรัม ให้ชั่งตัวอย่างเพิ่มโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันนั้นจนได้น้ำหนักตามต้องการ แบ่งตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน เท่าๆ กัน บรรจุแต่ละส่วนในภาชนะ ที่สะอาด แห้ง สามารถรักษากลิ่นไว้ได้ ปิดผนึกลงลายมือชื่อผู้ชั่งตัวอย่าง พร้อมทั้งวันเดือนปีชั่งตัวอย่าง นำตัวอย่างส่วนหนึ่งไปตรวจสอบ และวิเคราะห์ ดังนี้

- 300 กรัม สำหรับทดสอบจุลินทรีย์ ได้แก่ จุลินทรีย์ทั้งหมด และยีสต์และรา
- 100 กรัม สำหรับการทดสอบคุณลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปเม็ดชา และลักษณะทั่วไปกากชา
- 15 กรัม สำหรับวิเคราะห์ทางเคมี ได้แก่ ปริมาณความชื้น และสารโพลีฟีนอลรวม
- 10 กรัม สำหรับการทดสอบคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ลักษณะกากชา สีน้ำชา กลิ่นน้ำชาและกากชา และรสชาติน้ำชา

ตัวอย่างที่เหลืออีกหนึ่งส่วนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน

7. เกณฑ์การตัดสิน

7.1 คุณลักษณะทางกายภาพ

1) ลักษณะทั่วไปเมื่อดชาที่ต้องการ

ลักษณะทั่วไปเมื่อดชาที่ดี เมื่อดชาส่วนใหญ่จะต้องมีลักษณะมีวนใบสีเขียวเข้มมันวาวสม่ำเสมอหรือเป็นเมื่อดชาที่ไม่มีก้านหรือมีก้านติดยาวไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร ขนาดเมื่อดชาทิ้งใหญ่และเล็ก เมื่อดชาเมื่อดชาจะรู้สึกมีน้ำหนัก และไม่มิลักษณะที่ไม่ดี เช่น เมื่อดชาเป็นแท่ง เป็นเกลียว มีก้านปนอยู่เมื่อดชาเป็นสีเหลือง สีเขียวอ่อน สีน้ำตาล หรือสีอย่างอื่น มีสิ่งแปลกปลอม เช่น เศษไม้ ชิ้นพลาสติก ก้อนกรวด ดิน ทราย เป็นต้น

2) ลักษณะทั่วไปกาชชา

ลักษณะของกาชชาอู่หลงที่ดีตามมาตรฐานการเก็บชาใบชาคือเมื่อสัมผัสใบจะอ่อนนุ่ม และเมื่อคลี่ใบชาออกมาจะต้องมี 1 ยอด มีใบอ่อน 2-3 ใบ ใบสมบูรณ์ขนาดใบใกล้เคียงกันมีสีเขียวอมเหลือง ส่วนใบชาที่มีคุณลักษณะไม่ดี จะสังเกตจากใบแก่ซึ่งจะมีสีเหลืองแก่ ใบที่เกินมาตรฐานการเก็บใบชา คือ คลี่ใบชาออกมาจะยอดชาเล็กมาก หรือไม่มียอดชา มีใบมากกว่า 3 ใบขึ้นไป และก้านชาตัดจากใบที่สามยาวเกินกว่า 0.5 เซนติเมตร

จากคุณลักษณะทางกายภาพทั้งลักษณะทั่วไปของเมื่อดชา และลักษณะทั่วไปกาชชา ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทดสอบลงคะแนนตามสัดส่วนที่แยกได้ในแต่ละคุณลักษณะย่อย รวมกันเป็น 100 คะแนน โดยคะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้กำหนดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คุณลักษณะทางกายภาพเมื่อดชาอู่หลง

รายการที่	คุณลักษณะ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้
1	ลักษณะทั่วไปของเมื่อดชา	100	65
2	ลักษณะทั่วไปกาชชาหลังชง	100	65

การรวมคะแนนคุณลักษณะทางกายภาพ ชาอู่หลงจะผ่านเกณฑ์เมื่อคุณลักษณะย่อยต้องมีคะแนนมากกว่าคะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้ และมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 65

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

7.2 คุณลักษณะ:ทางประสาทสัมผัส

การคุณลักษณะ:ทางประสาทสัมผัสใช้วิธีการทดสอบคุณภาพชาด้วยวิธีทดสอบชิม (Cupping Test) ที่ใช้การรับรู้ทางประสาทสัมผัสของแต่ละคนในการทดสอบถึงคุณภาพหลายปัจจัย โดยการดู ดม ชิม สัมผัสตัวอย่าง เช่น ลักษณะของกากชา สีของน้ำชา กลิ่น รสชาติ ต่างๆ ที่ได้จากการชิม ได้แก่

1) **ลักษณะของกากชา** เป็นการทดสอบกากชาด้วยการดู สัมผัสตัวอย่าง และวัดก้านชากลายกับคุณลักษณะ:ทางกายภาพของลักษณะ:ทั่วไปกากชา แต่มีรายละเอียดการทดสอบระดับลักษณะ:ย่อยของกากชา กากชาที่ดีและได้มาตรฐานชาอู่หลงจะต้องมีขนาดใบใกล้เคียงสมบูรณ์ 1 ยอด 2-3 ใบอ่อนนุ่ม สีเขียวอมเหลือง และสามารถพวยยอมรับได้ถ้าใบชาสมบูรณ์ แต่มีก้านปะปนอยู่ไม่เกินร้อยละ 10

2) **สีของน้ำชา** สำหรับชาอู่หลงสีของน้ำชาที่ดีจะต้องเป็นสีเขียวอมเหลือง หรือเหลืองอำพัน และสามารถยอมรับได้ในระดับที่น้ำชาเป็นสีเหลือง และสีเหลืองอ่อน

3) **กลิ่นน้ำชา และกากชา** สำหรับชาอู่หลงสีของกลิ่นน้ำชาที่ดีจะต้องมีกลิ่นเฉพาะ (Characteristic flavor) ของชาอู่หลงเบอร์ 12 หอมเหมือนน้ำมันม้ว ส่วนชาอู่หลงก้านอ่อน หอมเหมือนดอกกล้วยไม้หรือเหมือนน้ำผึ้ง และสามารถยอมรับได้เมื่อหอมกลิ่นชาชัดเจน หรือหอมกลิ่นชาหมัก

4) **รสชาติน้ำชา** น้ำชาอู่หลงที่ดีทั้งชาอู่หลงเบอร์ 12 และชาอู่หลงก้านอ่อน รสชาติไม่ฟาด ไม่ขม และรสชุ่มคอหรือรสออกหวานน้ำชาหลังชิม และสามารถยอมรับได้เมื่อฟาดเข้มและหวานชุ่มคอหลังชิม หรือฟาดเล็กน้อย และชุ่มคอหลังชิม

จากคุณลักษณะ:ทางประสาทสัมผัส ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทดสอบลงคะแนนตามสัดส่วนที่แยกได้ในแต่ละคุณลักษณะ:ย่อย ได้แก่ กากชา สีของน้ำชา กลิ่น รสชาติ รวมกันเป็น 100 คะแนน โดยคะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้กำหนดไว้ในตารางที่ 3

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

ตารางที่ 3 คุณลักษณะทางประสาทสัมผัสของชาอู่หลง

รายการที่	คุณลักษณะ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้
1	ลักษณะของกากชา	20	13
2	สีของน้ำชา	20	9
3	กลิ่นน้ำชา และกากชา	30	19
4	รสชาติน้ำชา	30	19

การรวมคะแนนคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ชาอู่หลงจะผ่านเกณฑ์เมื่อคุณลักษณะย่อยต้องมีคะแนนมากกว่าคะแนนต่ำสุดที่ยอมรับได้ และมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

หมายเหตุ : : การตัดสินคุณลักษณะย่อยทั้งทางกายภาพและทางประสาทสัมผัสของชาอู่หลง เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจวิเคราะห์ที่ได้รับสิทธิให้สามารถตัดสินใจให้ชาชุดนั้นผ่าน หรือไม่ผ่าน ได้ แต่หากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจวิเคราะห์ตัดสินใจไม่ได้ ให้หาหรือแนวทางแก้ไขและตัดสินใจร่วมกับหัวหน้ากองทุนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตชา เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพ นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญงานชาของมูลนิธิโครงการหลวง

7.3 คุณลักษณะทางเคมี

1) ปริมาณความชื้น (Moisture content) มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 8 ของน้ำหนัก

2) ปริมาณสารโพลีฟีนอลรวม (Total Polyphenol) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 เศษส่วนโดยมวลเมื่ออบแห้ง

ตารางที่ 4 คุณลักษณะทางเคมีของชาอู่หลง

รายการที่	คุณลักษณะ	เกณฑ์ที่กำหนด	การตรวจสอบใช้ปฏิบัติตามข้อ
1	ปริมาณความชื้น (Moisture content)	ไม่เกินร้อยละ 8	
2	ปริมาณสารโพลีฟีนอลรวม (Total Polyphenol)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 [2]	

เกณฑ์กำหนดตรวจสอบ คุณภาพชาอู่หลง

7.4 คุณลักษณะทางจุลินทรีย์

- 1) จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด (Total Viable Plate Count) ต้องน้อยกว่า 1×10^4 โคโลนี ต่อตัวอย่าง 1 กรัม
- 2) ยีสต์และรา (Yeast and Molds) ต้องไม่พบในตัวอย่าง 1 กรัม

ตารางที่ 5 คุณลักษณะทางจุลินทรีย์ในผลิตภัณฑ์ชาอู่หลง

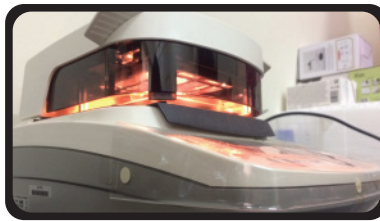
รายการที่	คุณลักษณะ	เกณฑ์ที่กำหนด	การตรวจสอบ ใช้ปฏิบัติตามข้อ
1	จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด (Total Viable Plate Count)	ต้องน้อยกว่า 1×10^4 โคโลนี ต่อตัวอย่าง 1 กรัม	อ้างอิงตาม Food and Drug Administration Bacteriological Analytical
2	ยีสต์และรา (Yeast and Molds)	ไม่พบในตัวอย่าง 1 กรัม	Manual (FDA Bam Online 2001 chapter 3 [6])

การตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือ อุปกรณ์หลัก

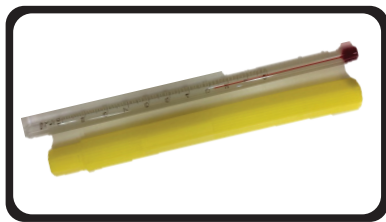
เครื่องชั่งน้ำหนัก

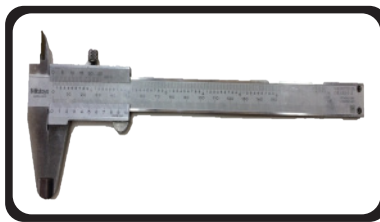
เครื่องวัดความชื้น

กาต้มน้ำไฟฟ้า

เทอร์โมมิเตอร์

เวอร์เนียร์คาลิปเปอร์

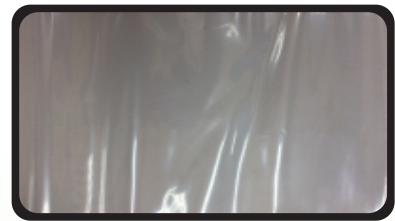
คีมคีบปลายแหลม

นาฬิกาจับเวลา

ถุงอลูมิเนียมฟอยล์

ถุงซิปล็อคพลาสติกใส

ถุงมือแพทย์

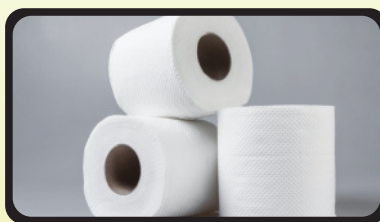
จานกระดาษ

กระดานพิกา

น้ำสะอาด

กระดาษทิชชู

ชุดทดสอบการชิมชา

การตรวจสอบคุณภาพ ชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

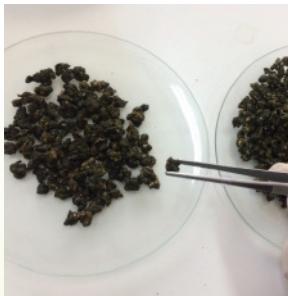
8. การตรวจสอบ

8.1 การทดสอบคุณภาพทางกายภาพ (ลักษณะภายนอกเมื่อดชา)

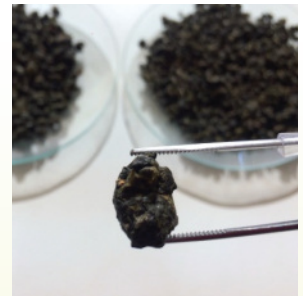

ชั่งตัวอย่างชาอู่หลงที่สุ่มตรวจมา 100 กรัม
ลงในภาชนะที่ทดค่าน้ำหนักเป็นศูนย์ (TARE)

นำตัวอย่างชาที่ชั่งแล้วค่อยๆ เทใส่ในภาชนะ แล้วใช้มือหรือปากคีบ
เพื่อคัดคุณภาพเมื่อดชา

คัดแยกเมื่อดชาออกเป็น 5 เกรด แล้วชั่งน้ำหนัก
เมื่อพบสิ่งแปลกปลอมที่ปนกับชา เช่น
ชิ้นส่วนเศษไม้ เศษพลาสติก เศษไม้ เส้นด้าย
กรวด และทรายนำตัวอย่างให้หัวหน้าควบคุม
กระบวนการผลิตทันที

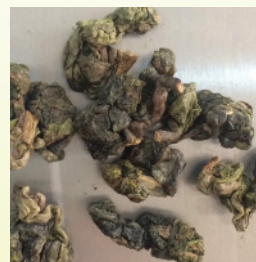
ชาใบเมื่อดชาใหญ่

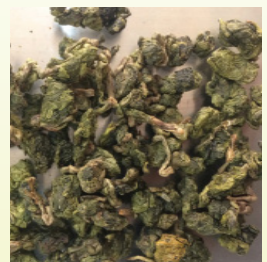
ชาใบเมื่อดชาเล็ก

ก้านชาใบ

ชาใบไหม้/มีตำหนิ

เมื่อดชาเหลือ

บันทึกลงในตารางที่ 10 โดยการแบ่งสัดส่วนให้คะแนนของลักษณะภายนอกเมื่อดชา

การตรวจสอบคุณภาพ ชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

8.2 การทดสอบคุณภาพทางกายภาพ (ลักษณะชาใบหลังชง)

เทกากชาลงบนกระดาษทิชชู แล้วเกลี่ยให้กระจาย
(ทำการทดสอบร่วมกับการทดสอบทางประสาทสัมผัส)

ทำการคัดแยกกากชา ได้แก่ ใบอ่อน ใบเก็บตามมาตรฐาน
ใบแก่ ใบเกินมาตรฐาน และก้านใบยาว ให้คะแนนตาม
สัดส่วน แล้วบันทึกผลลงใน ตารางที่ 11

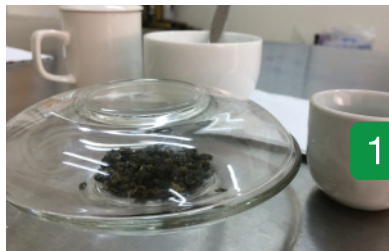
ใบชาที่มีคุณลักษณะดี

ใบชาที่มีคุณลักษณะไม่ดี

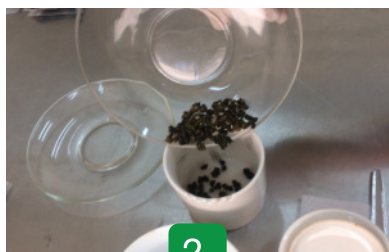

การตรวจสอบคุณภาพ ชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

8.3 การทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัส ด้วยวิธีทดสอบชิม (Cupping Test)

1. ชั่งตัวอย่างชาอู่หลง 3 กรัมต่อกองถ้วย แล้วใส่ชาที่ชั่งในภาชนะให้ครบทุกชุด

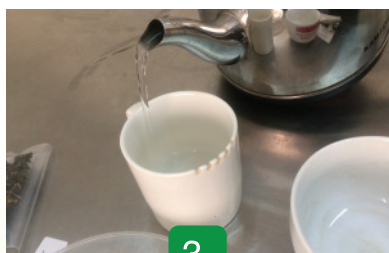

2.

ลวกถ้วย แล้วเทชาลงในถ้วยยาวทุกถ้วย

จัดเตรียมชุดทดสอบชิมน้ำชา

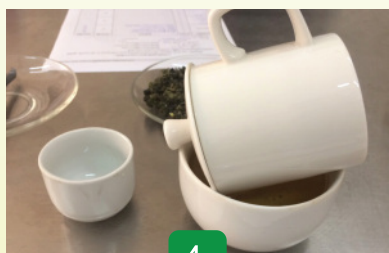

3.

เทน้ำร้อนให้เต็มแล้วปิดฝาทันที แช่ทิ้งไว้ประมาณ 3 นาที ค้างไว้

ต้มน้ำร้อนกว่าจะเดือด

4.

รินน้ำชาลงในถ้วยชิมชา แล้วค้างไว้

หลังจากรินน้ำชาทิ้งไว้ประมาณ 1 นาที
ให้นำด้วยรินน้ำชาออกแล้วแยกทำการทดสอบ
เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 น้ำชา
และลักษณะที่ 2 กากชา
(บันทึกในตารางลักษณะภายนอก)

การตรวจสอบคุณภาพ ชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

ลักษณะที่ 1 น้ำชา และกากชา

5.

น้ำชาและกากชา

6.

เซม ดมกลิ่น แล้วดูสีน้ำ
บันทึกลงในตารางที่ 14 15 และ 16

ลักษณะที่ 2 กากชาหลังชง

เทกากชาที่ได้หลังชง

แบ่งลักษณะกากชา
และบันทึกผลลงใน ตารางที่ 13

คุณลักษณะ

ใบฉีก ขนาด ช้ำ มีตำหนิจากแมลงกัด และขอบใบแดง เกินร้อยละ 70	ใบชาอ่อนเกินไป เก็บไม่ได้มาตรฐาน	ใบแก่ปะปนเกิน ร้อยละ 50	ใบชาสมบูรณ์ แต่มีก้านปะปน อยู่เกินร้อยละ 10	ขนาดใบใกล้เคียง สมบูรณ์ 1 ยอด 2-3 ใบอ่อนนุ่ม สีเขียวอมเหลือง
				

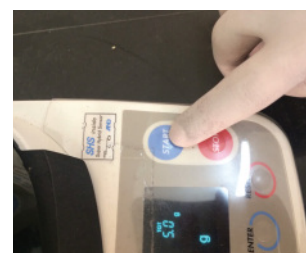
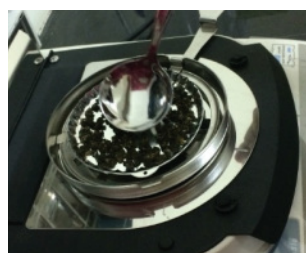
การตรวจสอบคุณภาพ ชาอู่หลงมูลนิธิโครงการหลวง

8.4 การทดสอบคุณภาพทางเคมี

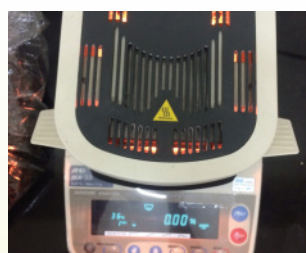
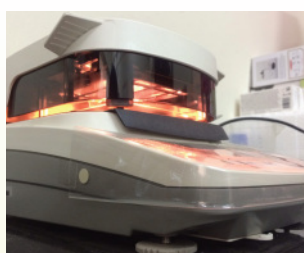
การทดสอบปริมาณความชื้น (Moisture content) วิเคราะห์ความชื้นตามวิธีกำหนดใน AOAC (1980) [4] ด้วยเครื่อง Moisture Analyzer AND Mx-50

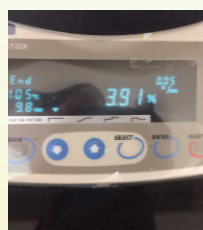
1. ตรวจสอบสภาพเครื่อง ทำการเสียบปลั๊กไฟ แล้วเปิดสวิตซ์ที่อยู่ด้านข้างของเครื่อง วางแผ่นรองและถ้วยใส่วัสดุ แล้วกด Reset 1 ครั้ง จะได้ลักษณะดังภาพ (อุณหภูมิ 105.0C)

2. ใส่ชาในถ้วยจนได้ 5 ± 0.01 กรัม (a) แล้วค่อยๆปิดฝา (b) แล้วกด START (c) เครื่องจะทำงานโดยอัตโนมัติ

3. เครื่องจะใช้เวลาอบวิเคราะห์ความชื้นประมาณ 10-15 นาที เสียงแจ้งเตือนเตือนติ๊ดๆ สองครั้ง บันทึกลงในตารางที่ 12

4. เมื่อเครื่องวัดความชื้นสิ้นสุดหน้าจอจะแสดงค่าร้อยละ ความชื้น (d) อ่านและบันทึกผลแล้วนำชามาทิ้งพร้อมเช็ดทำความสะอาดและเก็บไว้ที่เดิม

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

กรณีทดสอบความชื้นต่อเนื่องให้กดที่ Reset เพื่อเริ่มทำการอบซ้ำใหม่และใส่ตัวอย่างทำตามขั้นตอนทุกประการ

เกณฑ์กำหนด ตรวจสอบคุณภาพชาอู่หลง

9. ขั้นตอนการวิเคราะห์

9.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์

1) วางแผนการทดสอบชาอู่หลงในแต่ละศูนย์ที่ได้จากแผนการชักตัวอย่างชาอู่หลง **ตัวอย่าง** การทดสอบคุณลักษณะทางกายภาพของชาอู่หลง

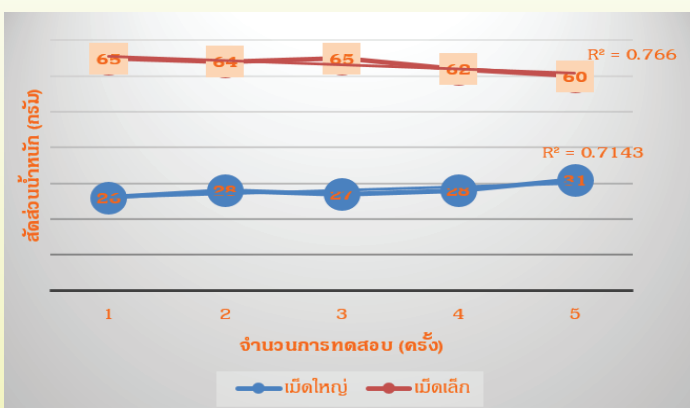
ปริมาณชาที่ส่งมาจากแหล่งผลิต 30 กิโลกรัม จำนวน 3 ถุง ทำการเลือกแผนการชักตัวอย่างที่ลำดับที่ 1 ขนาดรุ่นอยู่ในช่วง 10-50 กิโลกรัม เลือกชักตัวอย่างมา 2 ถุง ปริมาณชาในการชัก

ออกมาจากถุงให้เท่ากันรวม 2 กิโลกรัม แล้วทำการผสมชาทั้งสองส่วนให้เข้ากัน จากนั้นสุ่มตัวอย่างที่จะทดสอบ 100 กรัม 5 ซ้ำ เท่ากับ 500 กรัม (ทดสอบคุณลักษณะทางกายภาพของชาอู่หลง)

2) ดำเนินการทดสอบ 5 ซ้ำ เก็บรวบรวมข้อมูลชุดย่อยจากผลการทดสอบ (ข้อมูลดิบ) และวิเคราะห์ผลความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้เส้นแนวโน้มเชิงเส้นที่ R-squared เข้าใกล้ 1 แล้วแปลข้อมูลออกมา

จำนวน ซ้ำ	คุณลักษณะ				
	เม็ดใหญ่	เม็ดเล็ก	ก้านใบ	ใบเหลือง/แก่	ตำหนิ
1	26	65	5	2	2
2	28	64	3	3	2
3	27	65	2	3	3
4	28	62	4	3	3
5	31	60	3	4	2

ตารางที่ 6 ข้อมูลผลการทดสอบ
ลักษณะทั่วไปของเม็ดชาอู่หลง

จากผลการทดสอบ เมื่อข้อมูลลักษณะทั่วไปของเม็ดชาอู่หลงเฉพาะลักษณะชามัดใหญ่ และเม็ดเล็ก มาพล็อตกราฟกระจาย และสร้างสมการเส้นตรง พบว่า ค่า R^2 ของชามัดใหญ่และเม็ดเล็ก คือ 0.766 และ 0.714 ตามลำดับ

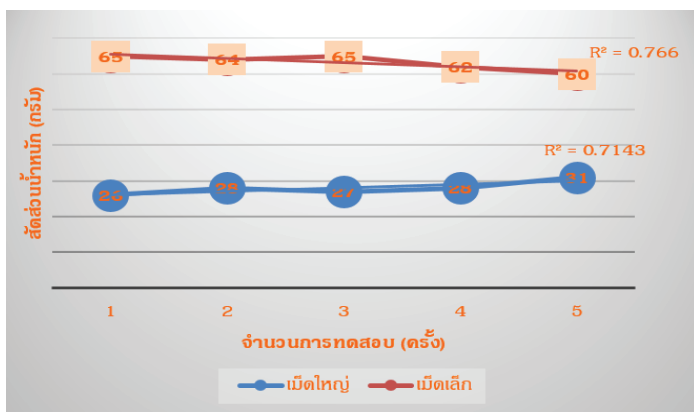
หมายเหตุ : ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือ เมื่อค่า R^2 เข้าใกล้ 1 มากที่สุดที่ 95 เปอร์เซ็นต์

เกณฑ์กำหนด ตรวจสอบคุณภาพชาอู่หลง

จำนวน ซ้ำ	ใบชาที่มีคุณลักษณะดี		ใบชาที่มีคุณลักษณะไม่ดี		
	ใบอ่อนนุ่ม	ใบเก็บตาม มาตรฐาน	ใบแก่	ใบเกิน มาตรฐาน	ก้านใบยาว
1	28	35	16	13	8
2	30	36	14	12	8
3	30	37	12	11	10
4	32	38	12	8	10
5	31	38	15	10	6

ตารางที่ 7 ข้อมูลผลการทดสอบ ลักษณะภายนอกชาใบหลังชง

จากผลการทดสอบ เมื่อข้อมูลลักษณะทั่วไปของชาอู่หลงเฉพาะลักษณะ ใบอ่อนนุ่มและใบเก็บตามมาตรฐาน (1 ยอด 2-3 ใบ) มาพล็อตกราฟกระจาย และสร้างสมการเส้นตรงพบว่า ค่า R^2 ของใบอ่อนนุ่มและใบเก็บตามมาตรฐาน คือ 0.941 และ 0.727 ตามลำดับ **หมายเหตุ :** ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือ เมื่อค่า R^2 เข้าใกล้ 1 มากที่สุดที่ 95 เปอร์เซ็นต์

3) ข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 ให้ทำการรวมค่าตัวเลขของข้อมูลแต่ละชุดย่อย แล้วเฉลี่ยค่าของข้อมูลชุดใหญ่ เพื่อทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินใจในข้อมูลคุณลักษณะของเขาในด้านต่างๆ ของชารุ่นนั้นๆ

ผลรวม	คุณลักษณะ				
	เม็ดใหญ่	เม็ดเล็ก	ก้านใบ	ใบเหลือง/แก่	ตำหมี
รวม	151	184	69	54	42
เฉลี่ย	28.00	63.20	3.40	3.00	2.40

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบลักษณะทั่วไปของเม็ดชาอู่หลง

ผลรวม	ใบชาที่มีคุณลักษณะดี		ใบชาที่มีคุณลักษณะไม่ดี		
	ใบอ่อนนุ่ม	ใบเก็บตาม มาตรฐาน	ใบแก่	ใบเกิน มาตรฐาน	ก้านใบยาว
รวม	151	184	69	54	42
เฉลี่ย	30.20	36.80	13.80	10.80	8.40

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบลักษณะภายนอกชาใบหลังชง

จากผลการทดสอบคุณลักษณะทางกายภาพของชาอู่หลงพบว่า ผลรวมเม็ดชาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน มีชาเม็ดใหญ่ และชาเม็ดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 91.2 และมีลักษณะภายนอกของใบชาหลังชงเฉพาะใบชาที่มีคุณลักษณะดี คือ ใบอ่อนนุ่มและใบเก็บตามมาตรฐาน ได้ผลรวมร้อยละ 67 ซึ่งได้ค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 กรณีที่ผลการทดสอบมีค่าน้อยกว่าร้อยละ 65 ให้เจ้าหน้าที่อธิบายลักษณะที่พบ และชี้แจงรายละเอียด เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพ

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันชามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (ม.ป.ป.). มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ชาใบ (ชาจีน). มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. 1.
- [2] ธีรพงษ์ เทพกรณ์ (2550). การศึกษาการเปลี่ยนแปลงชนิดและปริมาณ สารต้านอนุมูลอิสระ: (โพลีฟีนอล) ระหว่างกระบวนการผลิตชาเขียวชา อู่หลงของจังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. 27.
- [3] สถาบันชามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (ม.ป.ป.). มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ชาใบ (ชาจีน). มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. 5.
- [4] A.O.A.C. (1980). Official Methods of Analysis, 13th ed. The Association of Official Analytical Chemists, Washington D.C., 376-384.
- [5] ISO 14502-1 (2005). Determination of substances characteristic of green and black tea Part 1: Content of total polyphenols in tea-Colorimetric method using Folin-Ciocalteu reagent. ISO office, 1-9.
- [6] Larry Maturin and James T. Peeler (2001). Bacteriological Analytical Manual Chapter 3 Aerobic Plate Count, Food and Drug Administration.

ภาคผนวก

ตารางที่ 10 ให้คะแนนของแต่ละคุณลักษณะทางกายภาพของเมล็ดชาอู่หลง

แหล่งผลิต	คุณลักษณะ					รวมคะแนนเต็ม
	เมล็ดใหญ่	เมล็ดเล็ก	ก้านใบ	ใบเหลือง/แก่	ตำหนิ	
1						
2						
3						
4						

คำแนะนำ ให้คะแนนของแต่ละคุณลักษณะทางกายภาพของเมล็ดชา แล้วแบ่งสัดส่วนลักษณะเมล็ดชาตามภาพและให้คะแนนตัวอย่าง โดยคะแนนรวมเป็น 100 คะแนน

ตารางที่ 11 ให้คะแนนของแต่ละคุณลักษณะทางกายภาพของใบชาหลังชงชาอู่หลง

แหล่งผลิต	ใบชาที่มีคุณลักษณะดี		ใบชาที่มีคุณลักษณะไม่ดี			รวมคะแนน
	ใบอ่อนนุ่ม	ใบเก็บตามมาตรฐาน (1 ยอด 2-3 ใบอ่อน)	ใบแก่	ใบเกินมาตรฐาน	ก้านใบยาว	
1						
2						
3						
4						

คำแนะนำ ให้คะแนนของแต่ละคุณลักษณะทางกายภาพของใบชาหลังชง แล้วแบ่งสัดส่วนลักษณะกาคาตามภาพ โดยคะแนนรวมเป็น 100 คะแนน

ตารางที่ 12 การบันทึกผลการวัดความชื้นของชาอู่หลง

แหล่งผลิต	ค่าความชื้น (%)			รวม	เฉลี่ย
	1	2	3		
ศูนย์ที่ 1					
ศูนย์ที่ 2					
ศูนย์ที่ 3					
ศูนย์ที่ 4					

ภาคผนวก

ตารางที่ 10 ให้คะแนนของแต่ละคุณลักษณะทางกายภาพของเมล็ดชาอู่หลง

คะแนน	1-4	5-8	9-12	13-16	17-20
คุณลักษณะ	ใบฉีก ขาด ซ้ำ มีตำหนิจากแมลงกัด และขอบใบแดง เกินร้อยละ 70	ใบชาอ่อนเกินไป เกือบไม่ได้มาตรฐาน	ใบแก่ปะปน เกินร้อยละ 50	ใบชาสมบูรณ์ แต่มีก้านปะปนอยู่ เกินร้อยละ 10	ขนาดใบใกล้เคียงสมบูรณ์ 1 ยอด 2-3 ใบ อ่อนนุ่ม สีเขียวอมเหลือง
ศูนย์ที่ 1					
ศูนย์ที่ 2					
ศูนย์ที่ 3					
ศูนย์ที่ 4					

ตารางที่ 14 ให้คะแนนลักษณะลักษณะของสีน้ำชา (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คะแนน	1-4	5-8	9-12	13-16	17-20
คุณลักษณะ	น้ำตาล	ใส	เหลืองอ่อน	เหลือง	เขียวอมเหลือง
ศูนย์ที่ 1					
ศูนย์ที่ 2					
ศูนย์ที่ 3					
ศูนย์ที่ 4					

ภาคผนวก

ตารางที่ 15 ให้คะแนนลักษณะลักษณะของกลิ่นน้ำชา และกากชา (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

คะแนน	1-6	7-12	13-18	19-24	25-30	19-24	13-18	7-12	1-6
คุณลักษณะ:	ไม่มีกลิ่น	กลิ่นเหม็นเขียว	หอมกลิ่นชาอ่อน ๆ	หอมกลิ่นชาชัดเจน	หอมกลิ่นดอกไม้หรือกลิ่นชานม	หอมกลิ่นชาหมัก	กลิ่นเก่าและกลิ่นเหม็นอับ	กลิ่นชาใหม่	กลิ่นเคมี
ศูนย์ที่ 1									
ศูนย์ที่ 2									
ศูนย์ที่ 3									
ศูนย์ที่ 4									

ลักษณะเพิ่มเติม .....

ตารางที่ 15 ให้คะแนนลักษณะลักษณะของกลิ่นน้ำชา และกากชา (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

คะแนน	1-6	7-12	13-18	19-24	25-30	19-24	13-18	7-12	1-6
คุณลักษณะ:	จืด	รสชาอ่อน	ฝาดเข้ม	ฝาดอ่อนๆ และหวานชุ่มคอหลังชิม	ไม่ฝาด ชุ่มคอและหอมหวานหลังชิม	ฝาดเล็กน้อยและชุ่มคอหลังชิม	ฝาดชัดเจน	ฝาดและขม	ขม
ศูนย์ที่ 1									
ศูนย์ที่ 2									
ศูนย์ที่ 3									
ศูนย์ที่ 4									

ลักษณะเพิ่มเติม .....

หมายเหตุ : การแบ่งระดับคะแนนของลักษณะของกลิ่นน้ำชา และกากชา และลักษณะของรสชาติ น้ำชาจะมีช่วงคะแนนที่ 25-30 แสดงถึงคุณลักษณะชาดังกล่าวดีถึงดีที่สุดใน และมีช่วงคะแนนที่ลดลงทั้งทางซ้ายและทางขวาที่ยอมรับได้ในหนึ่งระดับ ส่วนช่วงคะแนนที่ถัดไปจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขตามสาเหตุ ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงในการรับซื้อขายผลิตภัณฑ์ชาแปรรูประหว่างโรงงานแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลนิธิโครงการหลวง (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชา) และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนามูลนิธิโครงการหลวง

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ : ตะชิ มาลัยไพรวัลย์

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
การอาหาร

ความเชี่ยวชาญ : งานห้องปฏิบัติการและการทดสอบด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีการอาหาร

สังกัด : ส่วนสนับสนุนการดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง
สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน (สทช.)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ชื่อ : พิมลพรรณ เลิศบัวบาน

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมอาหาร

ความเชี่ยวชาญ : - การหาแนวทางการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
- การสร้างมาตรฐานการผลิตอาหาร

สังกัด : ส่วนสนับสนุนการดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง
สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน (สทช.)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ : สามารถ สาลี

ตำแหน่ง : วิศวกร

ความเชี่ยวชาญ : วิศวกรรมไฟฟ้า / วิศวกรรมบำรุงรักษา / การจัดการมาตรฐานและระบบตรวจสอบคุณภาพในโรงงาน / งานประเมินคุณภาพไฟฟ้า และจัดการพลังงาน

สังกัด : ส่วนสนับสนุนการดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน (สทช.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ชื่อ : บัณฑิตา บัวมาสูง

ตำแหน่ง : บัณฑิตวิชาการ-ชา

ความเชี่ยวชาญ : งานผลิตและงานแปรรูปชา

สังกัด : งานวิจัยและพัฒนาชา ฝ่ายงานวิจัยและพัฒนา มูลนิธิโครงการหลวง

ส่วนสนับสนุนการดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง
สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา